

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E EKONOMISË, KULTURËS DHE INOVACIONIT
AGJENCIA KOMBËTARE E ARSIMIT, FORMIMIT PROFESIONAL DHE
KUALIFIKIMEVE

PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN E
MATURËS SHTETËRORE PROFESIONALE

TEORIA PROFESIONALE E INTEGRUAR:
KUALIFIKIMI PROFESIONAL “SIGURIME”

(Niveli IV në KSHK, referuar Niveli IV në KEK)

Tiranë, 2024

1. Udhëzime të përgjithshme

Ky program orientues ndihmon në përgatitjen e nxënësve për Kualifikimin Profesional “**Sigurime**”, me strukturë 2+2, për provimin e detyruar “Teori profesionale e integruar” të Maturës Shtetërore Profesionale. Ai synon orientimin e përgatitjes së nxënësve nëpërmjet përqendrimit në njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të lëndëve teorike profesionale. Njëherazi, ndihmon edhe në verifikimin paraprak të përgatitjes përfundimtare të nxënësve sepse mundëson zhvillimin e testeve përmbledhëse. Programi orientues për provimin e “Teorisë profesionale të integruar” bazohet në:

- Programet e lëndëve teorike profesionale të Kualifikimit Profesional “Ekonomi-Biznes”, Niveli II i KSHK-së (klasa e 10-të dhe 11-të);
- Programet e lëndëve teorike profesionale të Kualifikimit Profesional “Sigurime”, Niveli IV i KSHK-së (klasa e 12-të dhe 13-të).
- Udhëzimin e përbashkët të MAS dhe MFE nr. 27, datë 12.12.2023 “Për organizimin dhe zhvillimin e provimeve të Maturës Shtetërore dhe Maturës Shtetërore Profesionale 2024”.

2. Udhëzime për zbatimin e programit

Ky program duhet shqyrtuar me kujdes sepse evidenton dhe përforcon njohuritë teorike, por dhe aftësitë e nxënësve për aplikimin e njohurive në situata të njohura e të reja, analizën dhe vlerësimin e këtyre situatave. Specialistët e përfshirë në hartimin e bankës së pyetjeve dhe tezës së provimit të “Teorisë profesionale të integruar”, nuk duhet të përfshijnë për vlerësim tema mësimore që nuk janë parashikuar në këtë program. Përgatitja e nxënësve për provim të bëhet në mënyrë të vazhdueshme dhe duke përdorur një larmi metodash dhe mjetesh.

Qëllimi i provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale është vlerësimi i të nxënësve dhe arritjeve si dhe përzgjedhjen e nxënësve për arsimim të mëtejshëm.

Gjatë punës për përgatitjen e nxënësve për provimin e detyruar “Teori profesionale të integruar” të Maturës Shtetërore Profesionale, është e rëndësishme që herë pas here mësuesi të zhvillojë teste të nxënësve të tij, me teste që mund t’i hartojë vetë duke u bazuar në modelet e mëparshme të testeve të Maturës Shtetërore për teorinë profesionale.

Testi për Kualifikimin Profesional “**Sigurime**” do të ndërtohet në mënyrë të tillë ku të jenë të përfshira të tri nivelet e vështirësisë: niveli bazë, niveli mesatar dhe niveli i lartë. Njëkohësisht, edhe shpërndarja e pikëve në test do të jetë në varësi të përqindjeve që zë çdo nivel. Gjatë hartimit të njësive të testit duhet të mbahen parasysh synimet e përgjithshme, në skeletkurrikulat përkatëse, të temave të përzgjedhura në këtë program.

Ky program përmban rreth **30%** të vëllimit të përgjithshëm të lëndëve të kulturës profesionale. Në këtë program janë përfshirë ato lëndë, të cilat përbëjnë bazën kryesore dhe thelbësore për formimin profesional të nxënësve.

Nxënësit duhet të kenë parasysh se lënda, e cila ka peshën më të madhe në këtë program orientues të Maturës Shtetërore Profesionale, në test do të përfaqësohet nga një numër më i madh pyetjesh.

3. Lëndët dhe temat përkatëse

Në programin orientues të provimit të “**Teorisë profesionale të integruar**” në kuadrin e provimit të detyruar “Teori profesionale e integruar”, të Maturës Shtetërore Profesionale, për Kualifikimin Profesional “**Sigurime**“, do të përfshihen programet e lëndëve profesionale të mëposhtme:

1. Njohuri në Mikroekonomi kl. 10
2. Njohuri në Makroekonomi kl. 11
3. Sigurime kl. 12 dhe kl. 13
4. Kontabiliteti i Sigurimeve kl. 12

Tabela 1: Lëndët profesionale të përfshira në programin orientues dhe peshat e tyre përkatëse janë si më poshtë, duke konsideruar vëllimin dhe rëndësinë e tyre në formimin profesional të nxënësve.

Nr	Lëndët	Vëllimi i orëve për çdo lëndë	Peshat në %
1	Njohuri në Mikroekonomi	44	14
2	Njohuri në Makroekonomi	20	7
3	Sigurime	186	61
4	Kontabiliteti i Sigurimeve	54	18
	TOTALI	304	100%

Temat sipas lëndëve janë:

1. “**Njohuri në Mikroekonomi**”, kl. 10: **(44 orë)**
 - Kërkesa, oferta, funksionimi i tregjeve dhe ekuilibri i tyre 20 orë
 - Prodhimi, kostot, të ardhurat dhe fitimi i ndërmarrjes 24 orë
2. “**Njohuri në Makroekonomi**”, kl. 11: **(20 orë)**
 - Paraja dhe institucionet financiare 10 orë

• Inflacioni, papunësia dhe ciklet e biznesit	10 orë
3. “Sigurime”, kl. 12 dhe kl. 13:	(186 orë)
• Kuptimi dhe rëndësia e sigurimeve	10 orë
• Risku, karakteristikat dhe klasifikimi i tij	14 orë
• Dëmi dhe llojet e tij	12 orë
• Dëmshpërblimi, parimet dhe politikat e kompensimit	10 orë
• Primi, kuptimi dhe trajtimi praktik i tij	14 orë
• Sigurimet shoqërore	10 orë
• Sigurimet e të ardhurave periodike dhe pensionet	10 orë
• Sigurimi i aksidenteve dhe shëndetit	10 orë
• Sigurime motorike	8 orë
• Sigurimi nga zjarri dhe dëmtime të tjera në pronë (Sigurime pasurore)	10 orë
• Sigurime të përgjegjësisë profesionale	8 orë
• Sigurimet e kreditit dhe garancive	6 orë
• Sigurimi i jetës	8 orë
• Parimet bazë të sigurimeve	6 orë
• Legjislacioni i biznesit të sigurimeve	6 orë
• Shoqëritë e sigurimeve, roli i tyre si ndërmjetës financiarë	10 orë
• Produktet dhe llojet e tyre në fushën e sigurimeve	10 orë
• Kontratat e sigurimeve (Policët e sigurimit)	8 orë
• Punësimi, roli, funksionet dhe përgjegjësitë e agjentëve të sigurimeve	16 orë
4. “Kontabiliteti i Sigurimeve”, kl.12:	(54 orë)
• Bilanci kontabël dhe struktura e ndërtimit të tij në ndërmarrjet e sigurimeve	10 orë
• Struktura e të ardhurave dhe shpenzimeve në ndërmarrjet e sigurimeve	8 orë
• Kostot në ndërmarrjet e sigurimeve dhe llojet e tyre	8 orë
• Llogaritja e kostove në ndërmarrjet e sigurimeve	8 orë
• Llogaritja e çmimit (primit) të produkteve në ndërmarrjet e sigurimeve	10 orë
• Kontabilizimi i veprimtarisë së ndërmarrjet e sigurimeve	10 orë